Տարի 10 Օգոստոսի № 31 — 1874 — Տարի 10 Օգոստոսի № 31

Լրագրիս միջոցով որևիցէ յայտարարութիւն տպագրել տալ ցանկացողը պէտք է 10 մլ. քառակուսի տառերի համար վճարէ 1 կոպէկ։ Յայտարարութիւնները ընդունվում են հայերէն և ռուսերէն լեզուներով։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԱԿԻՐ

Հրատարակվում է ամեն շաբաթ օր մի թերթ։ Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է 7 ռ։ Բաժանորդագրվել կարելի է խմբագրատանը (Ս. Պետերբուրգում) և Համ. Ն. Գիլանեանցի խանութում։

ԺԱՄ ՏԱՐԻ

ԺԱՄ ՏԱՐԻ

ԿՐԹԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Խմբագրութիւնս յուսի-ամ 1-ից ընդունուելիք քաջի տարեկաներից նաեւ կիսամեայ բաժանորդագրութիւն։ Վերջին գինն է 4 ռ.

Խմբագրութիւնս խնդրում է, որ Վեղուի այս տարուան բաժանորդագրութեան գինը մինչև այժմ չըվճարողները բարեհաճեն չուտով հասցնել այն խմբագրութեանս։

Թիֆլիս 10-ին Օգոստոսի։

Անցեալ յունիսի 5-ին կ. Պոլսոյ երեսփոխանական ժողովը նիստ է ունեցել, որ կրկին ապացոյց կարելի է համարել նորա անկարողութեան և ապրի ներկայացուցչութեան անյարմար լինելուն։ Նիստը շատ փոթորկալից եղել է, և հասել է գործը կռուի և ծեծի ներկայ եղող բազմութեան մէջ այնպէս, որ ոստիկանութեան զինուորները սակսվել են խառնվիլ գործին և շատերը կռուողներից ու ծեծուողներից բանտարկվել են։ Ի՞նչ օգուտ. սբ. բանով խաղաղութիւն և կարգ չէ կարող վերականգնվիլ։ Պատճառն այս անկարգութեան եղել է մեծ. պ. Ս. Փափազեանի երեսփոխանական ժողովի առնադպիր ընտրվելն, որոյ մասին ժողովրդեան կողմից բոլորը է եղել ալեկոծ. բայց անուշադիր մնացած։ Բողոքառու բազմութիւնը պահանջել է, որ ընթացք տրվի իր բողոքին և բաւարարութիւն չը դանելով, չը նայելով Սրբազան պատրիարք հօր յորդորանաց և ատամանի, ազնիվ է բարձրացրել, յանկալով Ս. Փափազեանի հեռացնել ժողովից։ Իրաւ է, ոստիկանութիւնը գոյ բանտարկել է անձից, ժողովը էլ Ս. պատրիարքի սահպատական պահանջմամբ շարունակել է իր գործն, ընտրելով կրծնական ժողովի անդամներ. բայց սրա մի՞թէ երաշխաւոր կարող կնկատվել, որ ապագայում ազգային երեսփոխանական ժողովը կանոնաւոր ընթացք կունենայ և կարող կը լինի վերականգնվել իր նշանակութիւնն, յարգն և ազդեցութիւնը։ Սրբազան պատրիարք Հայրը հաշտերից այն անձանց, որոնք իրրև թէ զանազան կուսակցութեանց առաջնորդներ էին երեսփոխանական ժողովի մէջ և աւելորդ վնասաբանութեանց առաջն առնելու համար, որոշից իր մօտ առանձին ժողովներ կազմելու այն անձինքներից, որոնք ղեկաւոր խօսողներն են երեսփոխանական ժողովի մէջ, որ սրա արտաքոյ երեսփոխանական ժողովի նախընթաց օրերում վճռաբանէին գլխաւոր խնդիրները վերայ և ապա համաձայնութեան հասնելից յետ մանէին ժողով։ Ի՞նչ հետևանք ունեցաւ այս. արդեօք պակասեցաւ անկարգութիւնը ժողովում, արդեօք ծեծն ու կռիւը վերջացաւ, ոչ։ Մարիոսը կիրակոսի հետ և պետրոսը պօղոսի հետ հաշտվեցան. բայց մեր մեայ այն հաղաբաղխներից բազկացած բազմութիւնն, որ տանց չնորհիւ նոյնպես բաժանված է կուսակցութիւններ. տեսնենք, այս հաղորդներն էլ Սրբազան պատրիարքի մօտ ձաշ կերթան ու հաշտվեցան միմեանց հետ։ Սրանց երեսփոխանք տանք վերացրին, գործիք չենեցին իրանց կրքերին և շահերին, բազմութիւնի վերայ բռնանալու համար, այժմ իրանց ետիածը պիտի վայելեն։ Ժողովրդը վարժեցրին անկարգութեան և բռնութեան. իրանք հաշտվեցան։ Բայց ժողովուրդն այդպէս շուտ չէ հաշտվում. նա դեռ երկար պիտի վրդովվէ ժողովի հաստղծութիւնն և արգելք լինի գործերի կանոնաւորութեան. նորա կիրքն աւելի պօրնչ է։ Նա մինչև յայժմ երեսփոխանաց տանց գործիք է եղել բռնութեան, այսուհետև ինքը պիտի բռնանայ նոցա ժողովի վերայ, որովհետև սա ոչ իր գործառնութեամբ, ոչ իր կանոնաւորութեամբ և ոչ իր արդիւնաւորութեամբ սասացել է նորա յարգանքն։ Երեսփոխանական ժողովը վարկ չունի նորա աչքում. նա պատկառելի չէ։ Նկրկայ երեսփոխանական ժողովն արդէն կորցրել է իր ազգի ներկայացուցչական պատկառելի նշանակութիւնն։ Եթէ նա վայր դրից մի պատրիարք, որ իրաւամբ վայելում էր ազգի մեծ մասի սէրն ու համակրութիւնն, իրան մնում է, եթէ միայն ցանկանում է ազգի յառաջդիմութիւնը, քննութեան ենթարկել անդեամներն, որ վրդովիլ և յուզել է ազգը, պատժել յանցաւորներն. և լուծվիլ։ Նոր կազմված երեսփոխանական ժողովն միայն կարող է առանձ ազգի յարգանքն, ոչ բովհետև նորա հետ կապուած չէ ոչ մի առանդութիւն, ոչ մի կուսակցական ինտրիգ։ Ամեն ներկայացուցչական ժողով, լինի այն երեսփոխանական ժողով, հոգարարձութիւն, թէ խնամակալութիւն, եթէ նա կորցրել է իր նշանակութիւնն ու վարկն իր ապարդիւն գործունէութեամբ, կրքոտ վարմունքներով և կամ մինչև անդամ ակամայ սխալմամբ, էլ կարող գործ տեսնել և պէտք է լուծվի, եթէ կամենում են, որ հասարակական գործերն ու հաստատութիւնք վնաս չը կրեն։ Այսպէս ներկայ երեսփոխանական ժողովը իր գործակատարութեամբ հասել է այն դրութեան, որ պիտի լուծվի. նորա համար այլ ևս չը կայ միջոց վերականգնելու իր նշանակութիւնն։ Ամեն հնարները կը լինին միայն կիսամիջոցներ, որոնք աւելի կը թերեացնեն նորա դիրքը — ուրեմն բանով վնասաներն չը կրնան։ Եթէ երեսփոխանական ժողովի մէջ կայ խոհեմութիւն, եթէ նա կամենում է ապահովարութեան ապառել անկումից՝ պիտի լուծվի։ Եւ այս նրան աւելի պատիւ կը բերէ, քան իր բոլոր անօգուտ ձիգն ու ջանքն ինչ-ևիցէ գործ գործելու համար յօգուտ ազգի թշուառ վիճակը բարւոքելու։ Ոչ միայն երեսփոխանական ժողովը, այլ և որևիցէ գոյութիւն ստացած վարչական մասերը պիտի լուծվին և նորոգվին նոր ընտրութեամբ, այսպէս թէ քաղաքական և թէ կրօնական ժողովների անդամներն էլ նորից պիտի ընտրվին։ Ա.յսպիսի ընդհանուր փոփոխութեամբ միայն կարելի է հասանել նրան, որ որևիցէ կարգ լինի ազգային կառավարութեան մէջ։ Որտեղ կրքերը չափազանցութեան են հասած, այնտեղ յորդորանքն ու խրատը փոքր ազդեցութիւն ունեն։ Այսպիսի դէպքում միայն հիմնական յեղափոխութիւնը կարող է օգնել։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԳԱԶԵԹԱՅԻ ԱՂԱ

Ես հին մարդ եմ, առակ շատ կը սիրեմ, առանց ասոր ոչ բան հասկնամ կը, ո՛չ ալ հասկցնեմ կը, իմ գալես քիչ շատ հաստ է, ուտես, չուտես կաղպտրդատ է։

Աղաս օր դու ես Արզուրումցի վկնգեղջյիք իշուշ պես մարդ էին, չնայնի հասկերն առած, եկսիարցած մարդիկ ոչ ժամ դիտեն ոչ ազօթք։ Առնցմէն մեկը վախտովը գուդայ քաղաք խզմաքարուշ գնալ այս կամ այն կողմով, որ հասնէինք գաղաթը, անդադար ձայն տալով, որ չըկորցնենք միմեանց։ Մեր ձիաները մի քայլ առաջ էին գնում երկու քայլ յետ կաստ։ Նոցանից մինն արդէն մի քանի անգամ բաղդ ունէր տեղ։ Ձիաների քաշելը մեզ հետից անկարելի դարձաւ, նորա կարող էին և մեզ վտանգաւոր լինել։ Արդէն մութը սկսում էր պատել երկիրը։ Մենաս քոխվային մենք կորցրինք։ Ցուսահատութիւնը մեզ տիրել էր։ Մտաղիր էինք մեր հասած տեղումը գիշերել, բայց վտանգ կար, որ ձիաները գլորվին։ Այս դրութեան մէջ լսեցաւ Մինասի ձայնը Ղզղալի գագաթից։ Մեր ձայնի վերայ նա վայր իջաւ իր բարձրացած տեղից, որ մեզ առաջնորդէ դէպի վեր։ Ամեն աչխատանք դուր եղան ձիաները վերև տանելու և մենք սակսվեցանք Ղզղալայի գագաթիցը բաւական մօտիկ մի փոքր ինչ հարթ տեղ գիշերելու։ Ըզնայելով, որ յուլիս ամիսն էր և մենք ուշնէինք մեզ հետ անկողին, այնուամենայնիւ գիշերուայ ցուրը այնպէս սաստկ էր, որ մենք սակսվեցանք մի քանի տեղ կրակ վառել և նոցա մօտ պարկիլ։ Առաւօտը լուսադացին զարմեցանք և տեսանք ձիաներին իրենց տեղումը միմասած կանգնած։ Երկու կողմից գերումը միմասած կանգնած։ Երկու կողմից գերումը մեզ տիրել էր։ Մտաղիր էինք մեր հասած տեղումը գիշերել, բայց վտանգ կար, որ ձիաները գլորվին։ Այս դրութեան մէջ լսեցաւ Մինասի ձայնը Ղզղալի գագաթից։ Պէէտք է ասել, որ տեղացի որսորդները այդպիսի ժայռերի գլուխը բարձրանալիս, ոտներին և ձեռներին հագնում են երկաթեայ մագիլներ։ Նա ցոյց տուեց մեզ, թէ որտեղից պէտք է բարձրանալ, մենք հասանք նորա ցոյց տուած տեղը։ Այդ ինչպէս երեսում էր հին ճանապարհ եր եղել, քարով չինած, որի վերայից մի մարդ հազիւ կարող էր բարձրանալ. թէպետ այժմ այնքան աւերուած էր, որ հազիւ կարողանում էինք ևս դրանով բարձրանալ։ Մենք հասանք բերդի պատերին և նորա միակ մուտքովը, որ քարից կտրած էր ու ծառի ճիւղը պոկ գար, մենք արդէն անդունդի խորքումը կտոր կտոր փռուած կըլինէինք, ինչպէս ասում են, մեր մեծ թիքէն ականջները մեռցած կըլինէր։

Այս անմխիթար դրութեան մէջ, մեզ ողջունեց Մինասի քաջալերական ձայնը, որ լըսուեցաւ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

— Ա. Ա. Ա.

Ա.Լէզարեանցի անուան վիճակախաղ հոգաբարձութեան Նորաձեւ տեսակ վիճակախաղ, որի նպատակն է՝ Ս. Էջմիածնի մայր տաճարի ներքին գմբէթի նորոգութեան համար գումար հաւաքել։ Այդ նպատակով հրատարակուած է 5000 տոմս, որոնց գինն է 1 ռուբլի 50 կոպ. Տոմսերի վրայ տպուած են 83 տեսակ պարգեւներ։ Պարգեւները բաժանուելու են վիճակահանութեան միջոցով։ Վիճակահանութիւնը կատարուելու է Էջմիածնի մայր տաճարում, հրապարակաւ, ներկայութեամբ հոգաբարձութեան անդամների։ Վիճակահանութեան օրը կը հրատարակուի յատուկ թերթիկ, որի մէջ կը տպուին շահած տոմսերի համարները։ Վիճակահանութեան օրը կը հրատարակուի յատուկ թերթիկ, որի մէջ կը տպուին շահած տոմսերի համարները։

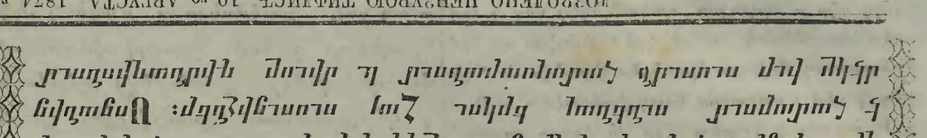

ՑՈՒՑԱԿ ԳՈՎԱԶԴԱՅԻՆ ՊԱՐԳԵՒՆԵՐՈՒ

Ոսկի (ռուբլով)	3	—	83
Արծաթի մէկ ռուբլանոց ...	1	—	7
Հին ռուբլանոց (3 մասի)	1	—	33/4
Ոսկեայ ժամացոյց մարդու	6	—	50
Արծաթեայ ժամացոյց մարդու	4	—	57
Ոսկեայ մատանի	7	—	16
» » մանր քարով ...	188	—	»
Լաստիկի մէկ զոյգ ...	188	—	»
Ներկայէ	188	—	»
Ժամացոյց մանր քարով ...	4	—	90
Ոսկեայ մատանի մանր քարով	6	—	50
Արծաթեայ գդալ	4	—	50
Ոսկեայ գդալ	7	—	40
Տղայոց ոսկեայ մատանի	1	—	40
Ոսկեայ ականջի մատնիչ	6	—	50
Ոսկեայ ականջի մատնիչ